Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Dispvtatio IV.- De gratia Christi

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

assumere. Coeterum qa Aia n erat apta ad exercendas pdictas ~~unio~~ operaoes sine corpore, hoc etiam voluit assumere. idem confirmari pt ex eo qd hoc modo & ordine illud assumitur qd e fini vicinius. id a respectu liberaois hois a peccato primum e mens, tum Aia, postea corpus.

DISPVTATIO IIII

De Gratia Christi.

Hæc disputao comprehendit ea quæ ex S. Thoma q. 7 & 8 imo & 24 tractanda st, quamvis e. hæc quæstio longissime distet ab illis, quæ tn ex ea nobis seligendus st ad examinandum magnam cum ys, quæ ex quæstione 8 hoc loco discutiemus, hnt affinitatem. primo a. agendum e de ys quæ S. D. tractat hic quæstione 7.

CAPVT I.

Vtrum in Christo sit Gratia habitualis?

Supponendum e tanquam certum humanam Chri naam fuisse Deificatam & iustificatam siue sanctam per vnionem cum persona Verbi, hoc e. constat ex coui sensu PP. vt Dionisy. Alex. Basily, Athanasij, Nazianzeni, Cyrilli & aliorum, quorum ipsa verba refert Vasq. disp. 34 cap. 3. imo idem stat ex Synodo gnali 6 act. 7 in definitione fidei orthodoxæ, & ex Concil. francofurt. in epla ad Epos Hispaniæ colum. 2 obi dicitur: Chrum fuisse naa vnctum, ide, sanctum, id e apud Concil. & PP. imo e in Scriptura significat vox, vnctus, sicut & vnctio sanctitatem couiter denotare solet. præterea idem constat raoe, qa fide certum e per aliquam diuinæ naæ participaoem hoem sanctificari, atqui nulla pt ee maior diuinæ naæ participao, quam vnio substialis cum diuina psona &, Chri humanitas vere sanctificatur per huiusmodi vnionem quam ht.

Addendum e tn vnitnem humanitatis Chri cum Verbo proprie n ee id qd sanctificat eandem humanitatem, sed ee id quo diuina subsistia vel vt aly volunt ipsa Deitas vt quod sanctificat illam, sicut etiam accidit in alijs effectibus foalibus quos forma vt quod caat, & applicao foæ siue inhærentia aut inexistia caat vt quo,

quare

geare. humana Chri nãa dicetur ee sanctificata per unionem hypostaticam tanquam per coniunctionem & applicaõem sanctitatis ad humanitatem, sicut lignum dicitur ee calidum n solum per calorem sed etiam per caloris connexionem cum igno ligno, ex iam dictis a. 2. ro hic etiam obiter colliguntur. Primo nomen Chri, qd tesse Cyrillo lib. 6 de Trinitate cap. 5 & alys PP. derivatum e a sanctitate. vel unctione facta in Chri humanitate per unionem hypostaticam, n ee nomen alicuius accidentalis effectionis sed soli substiæ compositæ scilicet ex humanitate & divinitate. 2do colligitur n fuisse necessarium ad gram habitualem ut sanctificaretur vel ut ipsis opera eent meritoria, qa minimum utrumq per unionem cum Verbo habebat, imo longe efficiori modo, atq hac de. Sed hic potest dubitari utrum in Chro sit gra habitualis. Ricam a. apud Paludanum in 3. d. 13. q. 2. negant in Chro fuisse gram habitualem, qa cum per unionem habuerit summam sanctitatem & excellentiori modo habuerit oes effectus grae habitualis, n erat necesse cur haberet etiam gram habitualem.

Communis tn sentia Theologorum e in hia Chri fuisse gram habitualem. imo Vasq. disp. 43 cap. 1. affirmat oes Theologos Scholasticos id fateri. ij tn different inter se in modo defendendi hanc sentiam. quidam e. recentiores contendunt id ee certum ex fide, aly vero, inter quos e Vasquez citt. num. 11. volunt id adeo certum ut contrarium asserere sit temerarium. aly vero simpliciter docent in Chro ee gram habitualem, absq eo qd faciant ullam mentionem certitudinis quam hat hac sentia. inter hos a. e etiam S. Thomas.

Dicendum e cum eadem sentia in Chro fuisse gram habitualem. hanc sentiam suares disp. 19 sect. 2 probat ex multis PP. Vasquez a. loco supra citt. docet illam quidem ee certam, secundum doctrinam Scholasticorum, n a. Patrum, qa disputatio de habitibus recens e, neq apud PP. ulla de eis fit mentio, sed quicquid sit de hac re. Ratio sctiois e, qa licet unio hypostatica sit primum e radicale principium habituum operativorum e supernaturalium hia Chri, sicut vita vel hia e primum principium potiarum vitalium in viventibus, & gra habitualis in pura creatura e primum principium reliquorum habituum supernaturalium, eadem tn vis in Chro egit gram habitualem tanquam mensuram & determinationem intensionis habituum operativorum supernaturalium in hia Chri existentium, ut habitus charitatis, habitus luminis gloriæ, & reliquorum quorum intensionis determinatio aliunde in referenda est in solam Dei voluntatem liberam, qd tn neq in ipsis rebus naturalibus fit, nisi quando aliter fieri n pt. neq obstat qd determinatio intensionis

ipsius

ejusmodi grae habitualis existentis in Aia Chri referenda necessario
fit in liberam Dei voluntatem, qa conveniens e referre in Dei
voluntatem determinandam vnio tn habitus supnaalis quam plu-
rimorum imo omnium quos ht Aia Chri.

Praeterea vnio hypostatica pt exigere graam habitualem
qa licet humana Chri naa sit foaliter sancta per vnionem hypost.
sanctio tn quae haberetur per graam habitualem n repugnat eidem naa
imo e valde conveniens s e ideo n e illi denganda. Qo. a. illi con-
veniat, constat qa naa humana n sanctifitur eodem modo per graam
habitualem quo sanctifitur per vnionem hypostaticam quamvis per
vtrumq sanctifictur. quae sicut praeter vnionem beatificam e etiam
in Aiam reperitur in Chro etiam scia acquisita, qa licet totum qd per hanc
cognoscitur etiam per visionem beatificam seu scia infusam cognoscat
n tn cognoscitur eodem modo. similiter etiam oe cda praeter sanctitatem
vnionis concedenda e Chro etiam grae habitualis, vta S. Thomas q. 7. art.
3. vbi manifeste tradit e probat hanc sententiam e affert etiam alias rationes.

Ex dictis colligitur graam habitualem a nobis n poni in Chro
vt Aia Chri operetur supnaali e connaali modo, hoc e per principia
vtrinseca e habitus sibi intrinsecos, qa potest dicere aliquis illos in Aia
Chri immediate consequi ac vnionem hypostaticam, sicut in nobis conse-
quuntur ac graam habitualem, qd difficile refelli potest. praeterea ergo
grae habitualis ponitur in Aia Chri vt connaaliter operetur supnaaliter
nempe tanta vel tanta intensione actus, sive qd eodem recidit vt connaaliter
e a principio intrinseco habitus supnaales operativos ht in certa
e determinata intensione, onde provenit vt tanta vel tanta inten-
sione operetur.

Objices: Chrs n e filius Dei adoptivus sed naalis & in
Chro n e grae habitualis, qa haec constituit eum in quo reperitur fi-
lium Dei adoptivum, vt stat in nobis. R negando seq. ac probando
dico grae habitualis tunc constituit filium Dei adoptivum quando
in illo reperitur tanquam primum e radicale principium vitae spiri-
tualis, hac a. ratio n reperitur in Chro, siquidem in eo vnio hyposta-
tica sive subsistentia divina seu Deitas ht rationem vitae principalis super-
naalis, ac proinde Chrs n e filius Dei adoptivus sed naalis.

Dices: filius Dei adoptivus e foalis effectus graae habitu-
alis, sed n sit poni in esse foali sine suo effectu foali, Chrs in quo e grae
habitualis e filius Dei adoptivus. R distingo ans e dico filium
Dei adoptivum ex effectum foalem graae habitualis n quomodocumque accepti
sed qatenus ipsa e tn naa effectuali n ex vllam ipsius exigentiam naalem
sed tn ex gratuita Dei voluntate sive tanquam n debita ex principiis

intrin-

intrinsecis, ac proinde ex solo affectu adoptionis sive gratuitae electionis, qui modo habendi gratiam necessario & imperfectus, hoc a modo gratia habitualis non reperitur in Christo, cum Christus habet illam ut sibi debitam ex suis principijs intrinsecis nempe ex unione hypostatica.

Denique ex dictis colligitur gratiam habitualem ita esse proprietatem et passionem unionis hypostaticae ut quamvis ab illa non semanet physice sicut calor a fonte ignis, cum illa tamen habet physicam connexionem, quatenus unio habet physicam exigentiam gratiae habitualis sicuti quantitas habet physicam connexionem cum figura et ideo ex natura sua figuram exigit, quamvis non ut principium illius per emanationem.

CAPUT II.

Utrum Gratia habitualis sit infinita?

Quod habitualis gratia Christi sit aliquo modo infinita communiter ponitur a Scholasticis, non uno tamen modo haec infinitas eidem gratiae concessa explicatur, vide Vasquez disp. 47. cap. 3. Nobis placet eandem gratiam Dei infinitam nimirum ipsi unionem hypostaticam ut vult idem Vasquez num. 52. et Suarez disp. 22. sect. 3 hoc est gratiam Christi esse infinitam moraliter, quatenus infinite dignificatur ab ipsa unione hypost. sive ab infinita Verbi persona; quapp. remanet tantum examinandum, utrum eadem gratia sit infinita physice.

Pa sententia affirmat: Ita Maior in 3. dist. 13. q. 7. eandem videtur sequi Almaina ibidem q. 3. pro eadem referit Scotg, Durandus et Caietan. verum tamen D. Th. vult notat de re Vasq. disp. 46. cap. 3. quamvis asserant gratiam Christi habitualem esse summam quia a Deo procuei ipsi, non tamen dicunt eam esse infinitam.

Sed sententia negat. et D. Thoma in hac q. 2. art. 11. et aliorum communiter in 3. dist. 13. Vasquez loco citato et aliorum aequitur.

Dicendum cum hac sententia habitualem Christi gratiam esse physice finitam. Probat hanc rationem Vasq. loco citato. num. 7. hac ratione: de natura sanctitatis est ut ille qui eam habet possit per opera sua crescere in sanctitate. Sed contra naam esset non posset crescere. &c. Sed haec ratio non est efficax, quia de natura sanctitatis solum est ut qui eam participat modo finito possit per opera sua fieri melior, ab si gratia participaretur modo infinito secundum intentionem non possetaret illum augmentum, nec illa quae infinite participaret potest crescere in intensione gratiae.

Pbo

Pbi igitur conclio efficaciter hoc argto Theologico: qa si grā poet ē infinita, solute in intensione, poet etiam ē infinitum lumen gloriæ, de proinde ē visio Dei infinite perfecta, ex quo sequitur Deum comprehendi poe, sed hoc ē contra Scripturā sacrā ē SS. PP. &c.

Pr cum Vasquez disp. 46. cap. 2 num. 5 hanc rationem n eo firmam, nam ut visio Dei sit eis comprehensio debet ē tanta perfectionis in se ē in genere illectionis, quanta ē ipse Deus in genere Dei, hoc ē, debet ē infinita per etiam suam, sicut ē ipse Deus, poet a. visio Dei ē infinita abs qd ēt ipsius comprehensiva, qa poet infinite repsentare Deum abs ulla creatura in illa contenta, sicut ita ēt infinita n tā Dei comprehensiva. Sed contra ē, qa eo ipso qd admittit visionem Dei poe ē infinitam, prout repsentat Deum nulla st assignari ratio, cur eadem visio n poet vza in Deo contenta in Deo repsentare, hoc e. n repugnat nisi qa inde sequitur visionem Dei ē infinite perfectam, qd iam concedit. Eadem conclio probari st ex eisdem argtis quibus in Phia pbs implicare infinitum.

Obiicies prima ē principalis Chri sanctitas ē infinita ē n st exigere nisi gratiam etiam habitualem infinitam, quare Ei Deus finitam Chro gratiam dedit, qd ē operatus vertia existentia Jesus. Pr primam Chri gratiam n exigere gratiam habitualem physice infinitam, qa ē impossibilis, impossibile a. n st exigi, quare Deus concedendo Chro gratiam finitam ē operatus virtute existentiam ipsi, atq in hoc etiam Deus servavit ordinem aliquem, quisq Chro vel ei humanitati concessit gratiam physice quidem finitam sed infinitam moraliter modo explicato. Dicimus a. primam Chri sanctitatem exigere gratiam physice finitam indeterminate, hoc ē, n in hac vel illa intensione determinata, sed juxta propositum ipsius Dei ē eius voluntatem.

Addendum ē ex Chro fuisse clementiam gratiæ quatenus illi nihil defuit gratiæ quæ ēt illi conveniens secundum propositum voluntatis Dei ē munus Redemptoris quo ipse reliquos homines debebat influere vestfecaem ē alia bona supernatura. Addendum ē rursum nullus electi gratiam potuisse attingere gratiam Chri qa etiamsi maxime haberet tantundem entitatis, n tā moraliter illi æquivaleret, qa in illa n ēt vt debita ab intrinseco ē connatus, ē adeo neq idem conatus diuturnus ad opera gratiæ illi deberetur, neq talis electus ēt adeo gratus Deo atq ē tia Chri quæ per gratiam suam habitualem moraliter infinita ē ē aliquo modo infinite grata Deo;

sicuti

sicuti si naaliter e pfectissimo modo eet illi infinite grata per primam suam sanctitatem.

Ex dictis obiter colligi pt graam Chri habitualem licet physice potuerit crescere, n tn potuisset moraliter eo qd sit moraliter infinita. 2do colligitur cum D. Th. art. ij docet Chri graam n potuisse quoad intensionem aequari a graa aliorum SS. eo qd Chri graa e graa aliorum SS. sit diversae raois, n poe hanc raoem illigi de graa Chri habituali, vt e graa physice accepta, quo modo e eiusdem raois cum graa aliorum hoium, sed de graa Chri vt e graa capitis, vt e plenitudo graae, vt e infinita moraliter, e ht alias huiusmodi pfectiones accidentales pp quas dicitur ee diversae raois aut pfectionis e nunquam aequari poe a graa aliorum hoium, vt colligitur ex art. 12. obi idem S. D. recte docet in Chro graam n solum n potuisse crescere ex ipsius meritis, qa erat comprehensor, sed etiam ex eo qd ipsius graa erat ordinata ad aliqd infinite pfectum nempe ad vnionem hypostaticam cui debebatur.

CAPVT III

Vtrum virtutes e dona creata fuerint in Christo?

Certum e in Aia Chri ab instanti ipsius conceptionis fuisse virtutes oes e dona supnaalia quae n includunt aliquam imperfectionem repugnantem dignitati vel excellentiae Redemptoris. atq hoc constat ex eo qd Ioan. j. dicatur Chrus plenus graa, e de eius plenitudine dicimus nos oes accepisse. quae verba n eent vera si aliqua ex virtutibus vel donis supnaalibus congruentibus humanitati Chri fuisset in eo desiderata. Rad a. huius rei e, qa fieri n pt quin humanitas vnita Verbo conquisierit e habuerit, vt docet Damasc. opes oes graae, hoc e, dona oia e graas gratis datas quae nullam imperfectionem dignitati Redemptoris repugnantem inuoluunt. quapp tm remanet difficultas de nnullis virtutibus e donis quae inuoluerent aliquam imperfectionem vt e virtus Fidei, Spei, Poenitentiae, donum timoris, graa Prophetiae, neq solum dubitari pt de actibus ipsorum, sed etiam de habitibus, qd hic praecipue controuerti solet. quoniam a. in virtute fidei, vt stat ex com Theologorum consensu duae partes inuoluuntur, altera se tenens ex parte illectus, altera ex parte voluntatis, de vtraq a dubitari pt. ideo

Dicendum e primo neq actualem neq habitualem fidem tenentem se ex parte illectus fuisse in Chro. de actuali constat, qa de raoe actus fidei ptinentis ad illectum e reuelao obscura, Chrus a. nullam habuit vel habere potuit reuelaoem obscuram, qa hoc n e

con:

congruum eius dignitati et excellentiae, sapientiae et sacrae visionis Dei, Et in Chro n fuit nec potuit ee actus fidei ptinens ad illectum. qd a. habitus fidei spectans ad illectum n fuerit in Aia Chri ptt: qa habitus n infunditur nisi pp actus quorum st elicitivi, cum igitur in Aia Chri n potuerit ee illectuales actus fidei neq etiam habitus elicitivus similium actuum debuit ee in Aia Chri, alias fuisset otiosus.

Dicendum e 2do partem fidei quae dicitur fidei obedientia sive pia affectio et se tenet ex parte voluntatis fuisse et ee in Chro, atq hoc illigitur de pia affectione tum actuali tum habituali. rao e, qa Aia Chri potuit et pt habere saltem hunc actum conditionalem vel inefficacem, v: q: si possem credere res fidei pp authoritatem Dei revelantis vellem credere, talis e. actus n e disconveniens imo conveniens humanitati Chri, atqui hic actus ptinet ad habitum piae affectionis ~~et obedientiae fidei~~ Et sit in Chro actus piae affectionis et obedientiae fidei Et e habitus. atq hoc etiam videtur significasse S. ~~Paulus~~ Thomas art. 9. ad 1. cum docet in Chro n fuisse imperfectionem quam importat fides, fuisse tn in illo quicquid pfectionis in fide e.

Dices: ad actum illum voluntatis humanae Chri conditionatum vel inefficacem sufficit auxilium Dei extrinsecum Et in Aia Chri n e ponendus ullus habitus pp huiusmodi actum. Ro auxilium extrinsecum sufficit quidem Aiae Chri ad eliciendum simpliciter illum actum inefficacem, n tn sufficit ad eliciendum illum actum modo connaali sive per principium intrinsecum, quapp sicut ad eliciendum connaaliter actum absolutum et efficacem volendi credere pp Deum revelantem ponitur in hoibus viatoribus habitus supnaalis piae affectionis, ita etiam ut Aia Chri connaliter poit elicere pdictos actus inefficaces debet habere habitum et poiam supnaalem piae affectionis sibi intrinsecam, cum qdem actus inefficaces sint supnaales sicuti st actus efficaces, nec illos illectus virtute sua naali poit attingere.

Dicendum e 3tio. si ad habitum Spei ptineat n n solus actus sperandi sibi beatitudinem vel aliquid aliud a Deo, sed etiam actus sperandi alys beatitudinem vel aliquid aliud a Deo aut certe diligendi Deum quatenus e nra supnaalis beatitudo (: qd multi docent sed n e huius loci examinare :) in Chro e habitus Spei quamvis in eo n sit actus Spei prout ht Spei denominaoem. Rao e, qa in Chro st pdicti actus, ac proinde si ptineant ad habitum Spei et connaaliter per poiam vel principium intrinsecum in Aia Chri eliciantur, habitus eiusdem spei ponendus e in Aia Chri. et quidem qd in Chro ponendus sit absolute. pdictus habitus docet

Alensis

Alensis in 3 partem q. 12 memb. 3. Suarez in commentarys art. 3. prope finem et aly apud ipsum. atq ys videtur etiam favere S. Tho. art. 9. ad 1. dum asserit licet in Chro n fuerit spes quoad defectum, fuisse tn quicquid pfectiones e in Spe. Addo tn certum ee qd in Chro n fuerit actus spei in rade virtutis spei vel sub hac denominade scilicet in ordine ad propriam beatitudinem ectialem, qa cum Chrus eet beatus n potuit sperare sibi beatitudinem ectialem, atq in hoc sensu S. Thomas art. 4 docet in Chro n fuisse virtutem spei.

De Poenitentia definiri n pt, vtrum fuerit in Chro, qa huius difficultatis solutio pendet ex illa alia qd nam sit obtu Poenitentiae. illud tn certum e in Chro Poenitentiam sub rade poenitentiae n fuisse, qa sicut Chrus peccare n potuit, ita nec dolere de peccato commisso.

Dicendum 4to in Chro fuisse donum timoris Dei, vtat ex illo Isaiae 10: et replebit illum Spiritus timoris Dni. et S. Th. art. 6 id asserit et cum eo aly. timorem tn hic n illigimus fugam mali, culpae, aut mali poenae vel futurae vel imminentis sibi, qa Chrus neutrum eorundem malorum timere sibi potuit, siquidem cognoscebat se n pde peccare et sic nec pati poenam quae solo peccato debetur, et quamvis mortem timuerit n tn eam timuit vt poenam siue malum peccato debitum sed tm vt malum nae. quando ergo Scriptura et Theologi asserunt in Chro fuisse timorem Dei per timorem illigendus e affectus reverentiae siue humilis reverentia erga Deum, quae (: vt bene quidam notat:) consistit partim in aestimaoe diuinae excellentiae, partim in affectu voluntatis volentis infinitam Dei maiestatem: atq hoc modo timorem Dei accipi pde docet S. Gregor. lib. 17 moral. cap. 15 et aly PP. apud Vasquez disp. 44 cap. 2. et Suarez disp. 20 sect. 2.

Dicendum e vltimo in Chro fuisse etiam Prophetiam cum reliquis gratys gratis datis, quae respectu ipsius Chri n adeo proprie videntur pde dici graae gratis datae, quatenus scilicet illi st datae iuxta exigentiam infinitae dignitatis et excellentiae vnionis hypostaticae ipsi Chro intrinsecae. haec vero assertio e S. Th. art. 8. Suarez disp. 21 sect. 1. Vasquez in confirmaoe doctrinae praecedentis art. 8 et aliorum coniter. e contra Abulensem cap. 15. num. 9 et 164 cuius opinionem temerariam appellat Vasquez loco citt. num. 12. Pbt. a. conclio ex Deuteron. 18: prophetam de gente tua sicut me suscitabit sibi Dnus; quae verba de Chro illigit S. Petrus Act. 3. et 5. Steph. Act. 7 et idem ptt ex coni sentia PP. vt videre e apud Suarez loco citto. rao. a. e, qa prophetare proprie loquendo nihil aliud e quam procul fari siue procul videre, hoc e, praedicere procul sita vel futura, hoc a. Chro n defuit.

Dices:

Dices: de rāōe prophetiæ ē imperfectio scilicet cognitionis obscuritas quæ n̄ congruebat ipsius Chri dignitati &c. Rō nego Ans, qd a. obscuritas cognitionis existentis in ipso propheta n̄ sit de rāōe prophetiæ ptt ex eo qd ex Scriptura ē S. Basil. appellantur videntes qa futura vt psentia intuebantur. præterea idem ostat, qa si quis futurum euidenter præuideat ē pronunciet, licet illud euidenter intuitus sit, adhuc propriè dicitur prophetasse.

Dices 2do: S. Paulus j ad Corint. j3 docet prophetias euacuandas ēē scilicet in patria quando venerit qd pfectum ē, sed Chrus semper fuit beatus & in illo n̄ fuit prophetia propriè dicta. Rō de rāōe prophetiæ ēē aliquam imperfectionem siue obscuritatem n̄ quidem existentem in eo in quo ē prophetia sed in illis ad quos ipsa prophetia dirigitur, quatenus obscure agnoscunt ea quæ annunciantur, ac proinde S. Paulus docet in patria ēē euacuandas prophetias, n̄ qa tollenda sit ipsa substia prophetiæ cognitionis, sed qa pdictio siue annunciāo rerum futurarum aut absentium n̄ dirigetur ad vnum qui hāt obscuram cognitionem eorum quæ prædicuntur. aly aliter Rdent.

Dices 3tio cum Abulensi: S. Joaēs Bapta Matth. j1 dicit plus quam Propheta & Chrus n̄ ē dicendus propheta. Rō nego cseq: qa Joaēs dicitur plus quam propheta, n̄ qa n̄ fuerit propheta, sed qa hoc præ alijs qui ipsum præcesserunt habuit, vt IESVM quem oēs prophetarunt ē n̄ viderant, ipse digito demonstrarit n̄ relinquens obscuritatem alijs. Chrus a. dicitur propheta qa futura pronunciauit ē absentia reuelauit. præterea Chrus multis titulis, vt bene notat Vasq. loco citto. dici potuit etiam si hoc velimus, plus quam propheta, eo qd sine vlla proportione in reliquis oibus eēt Joanne excellentior.

CAPVT IIII

Vtrum Christus sit caput hominum ē Angelorum?

Supponendum ē caput hic sumi metaphorice, vt colligitur ex S. Tho. art. j. q. 8 vbi agit de hac re, necessario debere ahabere aliquam proportionem ē similitudinem cum x capite propriè dicto., quoniam a. caput in corpore humano præit; primo quidem ordine quatenus excellentiorem locum obtinet., 2do pfectione quatenus in capite sit ē viget oēs senus tum intrinseci tum extrinseci qui per alia membra sit dispersa. 3tio virtute siquidem caput sensum ē motum in reliqua membra influit, ideo de rāōe capitis metaphorici videtur ēē vt reliqua membra ordine siue dignitate, pfectione, ē virtute præcedat. pro qua re.

Dicendum

Dicendum ē 1mo. Chrum ēe caput Eccliæ, vt constat ex illis Pauli verbis ad Ephes. 1. ipsum dedit caput supra oēm Eccliam. idem habetur ad Ephesios 4. & 5. & ad Coloss. 1 & 2. constat etiam ex PP. græcis & latinis in dicta Pauli loca. rāo ē, qa Chrus respectu Eccliæ & eius membrorum ht proprietates capitis, siquidem antecedit reliqua Eccliæ membra, ordine quidem, qa ē primus prædestinatorum Rom. 8. Et dignitate excedit reliquos oēs hoīes & pfectione qa in eo ē plenitudo grāæ, vt constat ex dictis, virtute verò, qa influit in reliqua Eccliæ membra dona supnāalia, vt caput influit in reliqua membra. hæc ē sentia S. Thomæ art. 6 huius q. & aliorum quos ht Vasquez disp. 43. c. 1. rāo vero cur Chrus comparetur potius capiti quam cordi, cui comparatur Spiritus S. ē, qa vt recte docet S. Th. loco citt. ad 3 caput præeminet in corpore cæteris membris exterioribus, cor. a. occulte influit in reliqua membra & ideo cordi comparatur Spiritus S. qa invisibiliter Eccliam vivificat, capiti vero comparatur ipse Chrus secundum visibilem nāam in quantū hōo hoībus præfertur.

Addendum ē a. Eccliam, quæ ē corpus Chri comprehendere oēs hoīes, vt docet Aug. in lib. de catechizandis rudibus cap. 3. & in psal. 36 atq ideo Chrus ē caput oium hoium & eorum qui st in Paradiso, limbo & inferno, qa ad hoc sufficit sicut illos dignitate & pfectione excedit, ita in illos aliqua dona supnāalia influat, aut influxerit, aut certe quem ex se paratus fuerit influere; pterquam qd pt etiam dici caput eo qd oēs vel regat volentes vel coerceat invitos.

Dicendum 2do Chrum ēe caput Eccliæ n solum vt ē Deus sed etiam vt ē hōo. Pauli ad Ephes. 1. ipsum dedit caput super oēm Eccliam, vox e. illa, dedit, conicaōem alicuius dignitatis quæ n conveniat per nāam significat & ideo illigenda ē de Chro prout hōo ē. idem constat ex PP. præcipue a. ex Augustino tom. 5 de verbis Dni epla 50 & lib. 1. de Trinitate cap. 12. rāo a. ē, qa Chrus vt hōo ht proprietates superemīnentes capitis mystici respectu Eccliæ, & licet caput poīt ēe diversa raōis cum membris atq ideo Chrus dicatur ēe caput Eccliæ, congruum tn ē vt caput sit hōogeneum & eiusdem nāæ cum membris, & vt corpus visibile hāt etiam caput visibile a quo recipiat suos influxus. huius sentiæ ē D. Thomas art. 2. & multi alii.

Ex dictis obiter colligi pt Chrum vt hoīem quamvis n nulli repugnent ēe membrum Eccliæ si hoc sumatur prout comprehendit etiam caput, membrum vero si accipiatur secundum quid n includit dependentiam ab aliis membris. ita S. Thomas in 4. dist. 49. q. 4. art. 2. Altisiodorensis lib. 3. tractt. 1. cap. 4. q. 6. & alii.

Addendum ē Chrum vt hoīem ēe caput Eccliæ rāoe vnionis

hypostatica

hypostatica, h.a. rade grae habitualis, nisi forte quatenus haec data est a Christo vt ei tanquam vnitae principio omnis graae nrae constituto iam per vnionem hypostaticam subueniret, et ideo in Christo proprie loquendo vnio hypostatica non grae habitualis, et grae capitis, sicut rade vnionis praedet reliquos omnes homines quoad dignitatem, affectionem, et virtutes ita vt in omnes influat, in quos tm non influit rade grae habitualis per se sumptae, reguidem etiam sine illa poet influere. vide Vasquez disp. 46. cap. 3. num. ij.

Ad secundum e rursum Christum aeternum illam esse corporis suum esse caput hominum secundum humanitatem et corpora ipsorum, secundum illam et manifestum. secundum corporis patet: qa secundum illud hypostatice vnitum dignitate et affectione excellit, et omnis naa redemptionis in suo corpore sanctum: manet atque ita per corpus suum influxit in Ecclesiam. rursum qd Christus est caput hominum secundum humanitatem eorum patet. item secundum eorum corporis qa in eorum corpore virtus aliqua a Christo derivatur, siquidem per auxilia graae eorundem corporum movet ad bene operandum, coercet a malis operibus, et tandem per merita et virtutem Christi corpora resurgent et gloriae dotes assumpsent. vide Vasq. disp. 48. cap. 2.

Ad secundum rursum Christum non esse caput hominum in statu innocentiae sed tm post lapsum, qa dona graae quae in eo statu habuerunt non fuerunt per Christum, atque ita homines a Christo nullum influxum acceperunt, vt infra constabit.

Dicendum e 3tio Christum non solum vt Deum sed etiam vt hominem esse caput Angelorum. colligitur hoc ex S. Thoma art. 4 et in 3 dist. 13. q. 2. art. 2. quaestiuncula 1. litt. 8 in cap. 1 ad Ephes. et q. 29. de veritate art. 4 et ad 5 et art. 7 ad 6. idem docent alii Theologi quos Vasquez disp. 48 cap. 2 et Suarez disp. 23 sect. 5. et Pico 2do. hanc conclusionem probant tinelli ex aliquibus locis S. Pauli. sed Vasquez loco citato vult ea loco non concludere. Ratio igitur huius rei ergo est, qa de rade capitis non est contubernalis naa cum membris aliquem neq Christum secundum divinitatem diceretur caput Angelorum, qa plus differt ab Angelis secundum divinitatem quam humanitatem, et constat. sed ad rationem mystici capitis solum necesse est vt dignitate et affectione excellat et aliquo modo influat in membra per intrinsecam virtutem vel extrinsecam gubernationem, atque ita Christus se habet respectu Angelorum, vt docet Dionys. ho. 7 de coelesti hierarchia. Ambr. in lib. de institutione Virginum. Hieron. in cap. 8 Isaae. Etiam Angeli subdunt Christo vt administratorii spiritus et Christo ministrasse dicuntur Matth. 4.

Dicendum e 4to Christum non esse secundum humanitatem ita ita caput Angelorum, vt secundum illam influxerit in Angelos gratiam qdem illi meruerunt gratiam sanctificantem vel gloriam. ita S. Th. in 3 loco cit. et seqq. Almaing in 3 dist. 13. q. 1. post 1 sectioe. Vasq. disp. 49 a cap. 2 vsqad 6.

Et tm

Est tn contra nnullos alios inter quos ē Suarez disp. 12 sect. 1. § dico tn primo. vbi defendit Chrum meruisse Angelis graam sanctificantem e gloriam. hæc a. conclio ptt ex illis Pauli verbis ad hebr. 2. qui sanctificat e qui sanctificatur ex vno oes, pp quam caam n confunditur eos fratres vocare dicens: nunciabo nomen tuum fratribus meis. e paulo post: ecce ego e pueri mei quos dedit mihi Deus. qa ergo pueri conicarunt carni e sanguini e ipse similiter participauit ijdem. ex hoc a. loco aliqui efficaciter arguuntur sic: oes sanctificati per Chrum vocantur pueri e fratres ipsius Chri & Angeli per Chrum n sunt sanctificati, e per consequens Chrus illis neq graam sanctificantem neq gloriam meruit. eadem conclio magis infra constabit vide Vasq. disp. 49. cap. 2. ex his a. constat Chrum n ee ita caput Angelorum vt sit caa prædestinaois illorum. vtrum a. ita sit caput hoium vt fuerit etiam caa pdestinaois illorum mox definietur.

CAPVT V.

Vtrum Christus ita sit Caput hominum, vt fuerit causa prædestinationis illorum?

Absolutis ijs quæ ex q. 7 & 8 Diui Thomæ nobis erant examinanda, addimus hoc caput vt quæ ex q. 24 quæ ē de Chri prædestinaoe, nobis disputanda sit e cum pcedentibus magnam hnt connexionem breuiter hic expediamus. quoniam a. propositæ difficultatis solutio pendet ex solutione illarum: vtrum hoie n peccante Deus eet Incarnatus? quam quæstionem S. Th. tractatq. 1. art. 3. e nos in hunc locum reseruauimus. e vtrum Chrus fuerit primo prædestinatus e hoies præordinati ad æternam visionem vitam ante præuisionem peccati e Chri venturi? prius de his agimus e deinde solutio propositæ difficultatis facilis erit.

Dubitatio I.

Vtrum homine non peccante Deus esset Incarnatus?

Duo prout facit ad rem nram distingui potest in Incarnaoe, nempe eius substantia, e modus. substia ē ipsamet assumptio vel vnio naæ humanæ cum Verbo. modus ē circumstantia siue conditio ipsius naæ assumptæ, hoc ē, passibilitas. certum a. videtur apud oes qd si hoo n peccasset Deus n eet incarnatus eo modo quo incarnatus ē nempe in carne passibili, qa Incarnao tali modo, vt aliqui notant, fuisset otiosa quoad eundem modum,

siqui=

siquidem ille modus possibilitatis ñ fuisset necessarius nrae redemptionis: quaeri remanet tn difficultas circa substiam Incarnacois, utrum scilicet hoie ñ peccante Deus ect incarnatus saltem in carne impassibili. verum eadem difficultas etiam applicata soli substiae incarnacois pt adhuc illigi dupliciter. imo iba ut sit sensus: utrum Deus hoie ñ peccante. ect adhuc incarnatus, siue ex vi eiusdem decreti quo iam d incarnatus siue ex vi alterius. 2do utrum hoie ñ peccante. ect incarnatus determinate ex vi eiusdem decreti quo de facto d incarnatus. atq in hoc sensu illecta difficultas eadem examinatur a theologis, ut recte notat Vasquez disp. 55. cap. 1. num. 5. quid tn dicendum sit de hac controuersia prout modo decepta facile colligetur ex infra dicendis.

Prima sentia affirmat Verbum ex vi eiusdem decreti quo de facto incarnatus fuisse incarnandum etiamsi hoie ñ peccasset ita tn ut ect impassibilis. ita Scotus in 3 dist. 7 q. 3. 3 sedhi et Albertus ibidem dist. 20 art. 9. Alensis 3 parte q. 2 memb. 13 et alii apud Vasq. disp. 50. cap. 2. fundtur d, qa Chtus ptis ordine raois, fuit praedestinatus quam praeuideretur Adami peccatum, qd contendunt oia argta probare. qua posit pro hac sentia afferri, ut notat Vasq. loco citto. ex quo manifeste sequitur Deum assumpturum fuisse carnem etiam hoie ñ peccante.

2da sentia negat hoie ñ peccante Deum assumpturum fuisse carnem siue passibilem siue impassibilem. ita S. Thomas q. 1. art. 3. Caetanus et reliqui interpretes communiter. Capreolus in 3 dist. 1. q. unica art. 1. conclusio 1. Ferrara lib. 4. contra gentes cap. 51. Vasq. disp. 50. a cap. 4 et alii apud ipsum cap 4. et communis scholasticorum sentia.

Tertia sentia, quam Vasq. disp. citto cap. 3 refert et merito notat explicatu difficilem, et Suarez disp. 5. sect. 1. qui precedentes sententias ita conciliare nititur ut tn velit qd si hoie sua libertati relictus ñ erat peccaturus, tn propositum Dei d de Incarnae faciendae potuisset consistere et habere suum effectum, ut constat ex iis quae docet ibidem d Ergo primo. his positis.

Dicendum cum 2da sentia si hoie ñ peccasset ex vi decreti, quo de facto Incarnatus d Deus, nullo modo ect Incarnatus. Ptz imo ex PP. qui manifeste id tradunt. S. Leo Papa, cuius summa et authoritas in tra de Incarnae, serm. 3 in Pent. ita lit: si hoie ad imaginem et similitudinem Dei in sua nta honore mansisset Creator mundi creatura ñ fieret, neq temporalem temporalitatem subiret. S. Irenaeus lib. 5 adu. haeres cap. 54 sic loquitur: si ñ haberet caro saluari, neq quam Verbum Dei caro factum ect, et si ñ haberet sanguis mulorum mundari, neq quam sanguinem habuisset Dnus. S. Athan. serm. 3 contra Arianos S. August. serm. 8 de verbis Chti ex illis Chti verbis: venit e. filius

hominis

hominis quaerere & saluum facere qd perierat. item in psal. 36. con. 6. & in psal. 68. S. Cyrill. Alexandr. 5 dialog. de Trinitate. quorum loca & alia recit. ponderat Vasquez disp. 20 cap. 4. cum igitur constet ex tot SS. PP. Deum hoie n peccante n fuisse incarnatum, multo magis constat eum tunc n fuisse incarnatum ex vi decreti quo de facto incarnatus est.

Dicent nonnulli ex aduersarys testimonia allegata de referenda ad incarnacoem accepta n quidem secundum substantiam sed secundum modum, ita vt ps nonnisi tem Deum n fuisse incarnatum in carne, qatenus si hoo n peccasset. Sed contra, qa PP. loquuntur de re substantia incarnacois n de illis circumstantijs vel modo, vt constat ex illorum verbis. praeterea si hoc venturus fuisset si n fuisset peccatum, falsum est qd dicunt PP. nempe incarnacoem n futuram si n fuisset peccatum. ratio e, qa negao remouet qia qua est post ipsam, ac proinde senty PP. e nullo modo fore incarnacoem hoie n peccante. Confirmatur qa licet merita Abrahae fuerint ratio vt Deus ex eorum stirpe illius carnem sumeret, nemo th vere dicet si Abraham n exercuisset opera meritoria Deum n incarnandum & eadem ratione si redemptio humani generis a peccato fuit ea cur Deus assumeret carnem passibilem, n a. cur assumeret carnem simpliciter PP. n possunt dicere Deum n fuisse incarnandum. nisi homies redimendi fuissent a peccato. cum igitur PP. ita loquantur aliquid praeterea nisi volunt nimirum incarnacoem secundum substantiam voluisse ex qa redemptionem e illam n futuram fuisse nisi hoo fuisset redimendo vel peccasset.

Ex dictis infertur hoie n peccante Deum nulla ratione neq ex vi alterius decreti incarnandum fuisse, atq hoc sequitur ex eo qd PP. citati absolute negant si hoo n peccasset Deum n fuisse incarnandum qd in rigore significat Deum neq ex vi alterius decreti incarnandum fuisse.

Pbtur 2do nra conclusio: qa si hoo n peccasset Deus n haberet praesens decretum de facienda incarnatione & si hoo n peccasset Deus n fuisset incarnatus ex vi eiusdem decreti quo de facto incarnatus est. Antecedens: qa remota tota caa finali alicuius decreti tollitur illud decretum, remoto a. peccato tollitur tota caa finalis decreti quo de facto Deus e incarnatus nequidem redemptio generis humani fuit tota caa finalis eiusdem decreti & haec tota tollitur remoto hoie peccato & si hoo n peccasset Deus n haberet praesens decretum de facienda incarnatione. Qd a. redemptio humani generis fuerit tota caa finalis decreti de facienda incarnatione, in quo nititur vis argti, patet dupliciter: qa ex Scriptura quae nullam aliam caam finalem incarnacois assignat.

Matth.

Matth. 7 n̄ veni vocare iustos sed peccatores. Matth. 15 & Luca 19.
venit filius hois quaerere & saluum facere qd perierat. Ioãis 3. misit
Deus filium suum in mundum vt saluaretur mundus per ipsum. ad
Galat. 4. misit Deus filium suum vt eos qui sub lege erant redimeret.
1. ad Timot. 4 fidelis sermo & oi acceptaõe dignus qa Chrs Iesus venit
in hunc mundum peccatores saluos facere. cum igitur in Scriptura
redemptio generis humani assignetur pro caa finali incarnaõis Dei
nec de vlla alia caa vlla fiat mentio in Scripturis, certe constat hanc
fuisse vnicam caam finalem incarnaõis, dum e. agimus de ys quae
pendent ex libera voluntate Dei n̄ possumus de ys aliter definire quam
ex reuelaõe nempe ex Scriptura & PP. quos idem clarius asserere dicemus.
Ddo igitur pbt ex PP. redemptionem generis humani fuisse
totam caam finalem incarnaõis, ÿ e. asserunt nullam fuisse aliam
caam cur Deus incarnaretur praeter liberaõem hoium a peccato & eorum
redemptionem. Nazian. oraõe 4 de Theologia: quae a. humanitatis
a Deo susceptae caa extitit. profecto vt salus nobis pararetur, quid e.
aliud caa afferri poit? Ambros. lib. de Incarnaõis Dnicae Imto cap. 6.
quae erat caa Incarnaõis nisi vt caro quae perierat redimeretur.
August. lib. 1. de peccatorum meritis & remiss. cap. 26: commodum,
inquit, arbitror aceruatim congerere quae occurrerint aut quae suffi-
cere videantur quibus apparcat Dnum n̄ aliam ob caam in carne venisse
ac forma serui accepta factum obedientem vsq ad mortem, nisi vt
hac dispensaõe misericordissimae graae, oes, quibus tanquam membris
in suo capite constitutis caput & ad capessendum regnum Coelorum
viuificaret, saluos faceret, liberaret, redimeret. & serm. 9. de verbis
Apost. nulla caa fuit veniendi Chro Dno nisi peccatores saluos facere,
tolle morbos, tolle vulnera & nulla e caa Medicinae.
Ad haec testimonia dupliciter responderi solet. primo e.
n̄nulli respondent eadem testimonia illigenda ee de incarnaõe n̄ se-
cundum substiam sed secundum modum vsq significari totam caam
incarnaõis Dei in carne passibili fuisse redemptionem hoium.
Sed contra e, qa in ysdem testimonys e sermo de substia
Incarnaõis, neq vllum e verbum ex quo colligi poit ibi ee sermonem de
Incarnaõe n̄ secundum se sed secundum carnem passibilem, quapp si
testimonia Patrum exponantur de Incarnaõe secundum modum mani-
feste vis infertur textui neq eius verba illiguntur proprie, cum tn certum
sit verba cuiuscunq sensus praecipue vero Scripturae & PP. ee maxime
proprie illigenda nisi necessitas obstet, quae in psenti nulla e.
Addo quando aliquid e solum caa alicuius conditionis quae
in actione reperitur, n̄ solet dici absolute caa actionis & multo minus
caa

caa vna praeter quam nulla alia sit, vt si v. g. quis Romam veniat caa lucrandi Iubilaeum, sed commoditatis graa veniat in equo n bene dicitur commoditatem fuisse caam cur Romam venerit sed Iubilaeum, cum ergo redemptionem hoium Patres dicunt fuisse caam Incarnaois e quidem vnica n pt hoc illigi de modo Incarnaois sed solum de eig substia.

Ido nnulli respondent ex testimonys supra allatis solu haberi hoium redemptionem fuisse totalem caam, id e, sufficientem Incarnaois, n tn ex illo concludi qd cum hac caa totali n concurrerit etiam alia totalis e sufficiens caa Incarnaois, ita vt Incarnao sit pp duas caas quarum vtraq fuerit sufficiens e totalis totalitate effectus n caa vt coniter dicitur. quapp authores hi concedunt quidem Incarnaoem fuisse factam e decretam ob redemptionem hoium tanquam ob vnam caam jmariam, sed simul volunt illam etiam fuisse factam ob aliam caam aeq primariam e proximam neq ob excellentiam ipsius mysterij Incarnaois e manifestaoem diuinae bonitatis in eodem mysterio.

Sed contra e, qa haec responsio n interpretatur testimonia allata sed ys contradicit. ptt: qa docere n fuisse aliam caam Incarnaois praeter redemptionem hoium, vt dicunt PP. nihil e aliud quam dicere redemptionem fuisse vnicam caam e n fuisse duplicem e totalem aliam, quapp dicere redemptionem hoium fuisse quidem per se caam sufficientem sed concurrisse simul cum alia caa totali, vt dicit responsio, e asserere qd falsum sit n aliam fuisse caam Incarnaois praeter redemptionem hoium qd tn PP. asserunt &c.

Dices: certum e Deum incarnatum ee pp gloriam suam, vt constat ex Prouer. 16: vniuersa pp semetipsum operatus e & n sola hoium redemptio fuit caa finalis Incarnaois sed etiam ipsa Dei gloria, e per consequens recte constitui pout duae caae finales Incarnaois, si tn illud n obstat PP. testimonys allatis, neq hoc obstabit.

Rs verissimum ee qd Deus pp gloriam suam incarnatus sit, verum ita illud explicandum e vt simul hant veritate Patrum testimonia, atqui illa n verificantur si affirmetur Dei gloriam etiam vt pscindentem a redemptione hoium fuisse caam sufficientem Incarnaois, vt volunt aduersarij. dicendum e igitur finalem caam sufficientem e totalem Incarnaois fuisse Dei gloriam vt resultantem determinate ex redemptione hoium, quapp cum PP. dixerunt n aliam fuisse caam Incarnaois praeter redemptionem hoium, sensus erit ~~determinaoem hu~~ redemptionem hoium determinate

sumptam

sumptam prout involuit divinam gloriam ex se resultantem
ita fée eadem finalem Incarnatis vt praeter horum redemptionem
eo modo sumptam nulla alia fuerit ea Incarnatis. ex quo
manifeste sequitur Deum saltem ex praesenti decreto n fuisse vacar
nandum si hoc n peccasset.

Obycies 3mo ex illis verbis Prouer. 8: Dng possedit me in
initio viarum suarum antequam quicquam fieret, colligitur Chri pra=
destinaciem fuisse principem creaturae mundi in divina voluntate, nempe
ita vt secundum nrum modum intelligendi Chri praedestinacem consecuta
sit voluntas creandi mundum, hoc. a. inde colligitur qa verba illa
coniuncte intelliguntur a P.P. de sapientia Dei incarnata ratione humani=
tatis vt testatur Cajetan. hoteri Bg. cum a. sapientia increata n
fuerit initium operum, hoc e, operum Dei ordine temporis seu exe=
cutione. sequitur saltem ordine divina voluntatis e praedestinatio
principem fuisse Christum tanquam caput reliquarum rerum, ac proinde
incarnaio n potuit ee praefinita ob redemptionem hominum tanquam
ob eadem vnicam. R. ex verbis illis colligitur Christum fuisse quide
a Deo constitutum vt caput e initium n quidem omnium operationum
Dei sed tm omnium operum ad redemptionem pertinentium quae sit via
per quas ad Deum redimg, atq hae interpretatio e communis inter P.P. intelli=
gentes illa verba de increata Dei sapientia; alij alias rationes assignant.

Obycies 2do. ad Colos. 1, dicitur Chri primogenitus omis
creaturae quoniam in ipso sit condita vniuersa. et infra: oia per ipsum
e in ipso creata st e ipso e ante oes e oia in ipso sit. ex his a. infert
Verbi Incarnacem in mente Dei prius praefinitam ee quam reliqua
oia futura, e per consequens Chri Incarnacem fuisse praefinitam ante
decretum de redemptione nra atq ita Chm venturum fuisse etiam
hoc. n peccante. R. si verba illa oia S. Pauli intelligantur de Chro
secundum divinitatem tm, vt multi P.P. volunt, nihil sequitur contra
nos vt ait. sed cum prima verba intelligantur de Chro secundum qd e
hoc, i n tm ideo Chri dicitur primogenitus omis creaturae qa prio ordine
eadem fuerit praefinitus quam vlla creatura, sed dicitur primogenitus
omis creaturae eo qd oes creaturas dignitate praecedat sicut primo=
genitis reliqui fratres praecedunt dignitate, ad qd facit locus ille S.
Pauli ie ego primogenitum ponam illum excelsum prae regibus terre.
e quidem Hieron. in eadem Pauli verba refert ad Chri divinitatem
supra oes creaturas. imo Vasq. disp. 70 cap. 70 negat vllum alium
praeter Rupertum qui e in contraria sentia, illexisse illa verba
Pauli de eo genere prioris de quo disputatur. reliqua vero verba
quoniam in ipso condita sit vniuersa nobis n offerunt, qa oes interpretes
illa

illa referunt ad Christum vt Deum, sicut etiam ad Christum eodem modo considerataṁ referuntur illa alia / e ꝯra in ipso / vt ibi ex th.

Obiceres 3to: 1. ad Corinth. 3 dicitur omnia vra sunt, nos a. Chri, Christus vero Dei, ergo a. Paulo dicit omnia esse electorum quia ad eos vt finem ordinata sunt, ita etiam dicit praedestinatos ipsos esse Christi, hoc est, ipsum tanquam ex. finem creatos et praedestinatos. Cum Christus etiam secundum humanitatem sit finis omnis creaturae, sequitur id etiam prius fuerit praefinitus et per consequens etiam ante suam redemptionem, atque ideo Incarnationem futuram fuisse etiam non peccante. Ad ea verba 1. Pauli non esse eo modo illegenda quo illiguntur ab adversarijs in obiectione, quia sensus ille non adeo accommodatus textibus, sicut et accommodatus textus quem affert Vasquez dicta disp. 10 cap. 10. vbi docet servum illius Iesu esse, id est redempti a Christo et sumus servi tota etiam vita nra debet esse Christo conformis et consecrata. praeterea adducit idem Vasq. interpretationem ab aduersarijs allatam non esse receptam ab alijs.

Obiceres 4to: 1 ad Corinth. 2 dicitur: loquimur Dei sapientiam in mysterio quae abscondita est, quam praedestinauit Deus ante secula in gloriam nram. cum a. his verbis Paulus Christum appellet sapientiam Dei praedestinatam in gloriam nram, sequitur finem ob quem Christus praedestinatus et fuisse gloriam nam humanam et non solum redemptionem nram. ex his a. colligitur etiamsi Adam non peccasset atque ita cessasset finis redemptionis nrae nihilominus venturum Christum quia maneret finis ob quem ille praedestinatus scilicet gloria nam humanae. Ibi sermonem est de gloria nra quam ex Christi redemptione erant consecuti et in quam Deus praedestinauit sapientiam in mysterio absconditam nempe sapientiam crucis quae in omnibus tanquam in mysterio dicitur esse abscondita. id a. Paulus his verbis allegatis loquatur de eadem sapientia colligitur ex alijs quae eodem capite paulo ante dixerat, non e. iudicauit me aliquid scire inter vos nisi Iesum Christum et hunc crucifixum. ex his igitur colligitur Paulum verbis in obiectione allatis non de loquutum de gloria quae in incarnationis mysterio secundum se sumpta est sed quae est abscondita in passione et cruce Dni quamq Christus nobis sua passione et morte meruit. quae cum ita sint nulla ratione est inde inferri Christum fuisse praedestinatum ob alium finem a redemptione nra.

Addo secundam interdum videri assignare alios incarnationis fines praeter redemptionem generis humani. id innuit August. 13 de ciuit. Dei dicens alia multa esse cogitanda in Christi incarnatione praeter ablationem a peccato de quibus supra dictum. verum idem

fines

fines si recte considerentur n̄ sūt diuersi a redemptione hoīu cum in illa includantur aut ad illam dicant ordinem vt ē v: g: nr̄a illuminaō, iustificaō, glorificatio.

Obycies 5: Cyrillus Alexandr. lib. 5 thesau. cap. 3 contra Arianos docentes filium Dei ēe creaturam ē creatum a Deo vt nos crearet nosq ēe ab illo creatos, sic argtatur: si vt nos cœterasq creaturas per filium produceret ipsum nempe filium ex nihilo produxit erit ipse pp. nos factus non nos pp. illum, ē ita nos præstantiores illo erimus creaturæ ipse vero instru ad creandas cœteras creaturas, præterea alia similia argta affert infra, quæ quis contra nr̄am sentiam conuertere poēt hoc modo: si Deus vt nos redimeret incarnaōem operatus ē nos n̄ erimus pp. Chrum, sed Chrus pp. nos, atq ita nos erimus quid melius quam ipse qd ē falsum.

R. qd Cyrillus adeo manifeste senserit incarnaōem factam ēe pp. nr̄am redemptionem vt de eius mente minime dubitari poēt, constat hoc n̄ solum ex illis 5 dial. de Trinit. citt. si e. n̄ peccassemus neq factus ēet nobis similis. sed etiam lib. 5. thes. cap. 8 vbi sic habetur: sciebat e. mortales nos futuros pp. peccatum ē ideo ex misericordia sua ante sæcula constituit vt Verbum suum ē initium viarū suarum ē fundtu fieret reuocaretq hoīem in seipso factus primogenitus in multis fratribus ē origo resurrectionis. præterea idem constat ex lib. 2. in Ioan. cap. 3. vbi sic ait: quoniam primus Adam libertate sua n̄ bonum vt debuit sed malum vt diximus elegit atq ideo morti addictus Spiritum S. amisit, de coelo nobis 2dum Adam misericordia misit. quæ cum ita sint iure optimo poūmus dicere Cyrillum in obiectione citato argtari contra Arianos qui asserebant filium Dei ēe factum a Deo ad nos creandos, ita vt idem filius Dei respectu nr̄i se haberet sicut instru se hēt respectu artificis, atq hoc colligitur ex n̄nullis quæ infra locum in obiectione adductum subdit idem Cyrillus, contra illud a. recte procedunt ē hūt vim argta Cyrilli, ea tn̄ n̄ vrgent nos qui volumus Chrū ēe incarnatum pp. hoīu redemptionem, n̄ tn̄ ita vt n̄ hāt vllam aliam bonitatem aut amabilitatem nisi meri instri ad nos ordinati, siquidem vltro concedimus incarnatis opus fuisse præstantissimum ē fuisse pp. seipsum intendi absq vllo ordine ad nr̄am redemptionem, vt infra magis constabit.

Obycies 6to: idem Cyrillus lib. 5 thes. cap. 8. sic hēt: profundatur ante nos Chrus ēc idq in præscia Dei vt cum ordine diuino benedictio maledictionem antecesserit. ex his a. sic argtari licet: ex præscia Dei profundatur Chrus ē in eadem præscia ē ordine diuino benedictio nempe Chrus ē quæ in Chro nobis donata sūt antecesserunt maledictionem

onem, hoc ē, peccati permissionem & ex mente Cyrilli Chri praedestinatio in mente Dei antecessit peccati permissionem & per consequens voluntatem redimendi genus humanum. Q ē loco Cyrillum non male doctrinis n sumere peccati permissionem quae n ē mala, sed ipsa peccati executionem, & respectu illig recte docet Chri praedestinationem non profundatos illectam in mente Dei processisse, ac proinde negatur hns argti ex Cyrillo collecti. Qd a. Cyrillo ita sit explicando colligitur ex eiusdem verbis ibidem quae supra retulimus scribat mortales nos futuros &c quibus manifeste significat permissionem peccati prout dicit actam Dei fuisse priorem Chri praedestinatione. 100.

Ex his a. referri pt. cum idem Cyrillus ibidem sic ait eodem modo creator noster Chrus nra salutis fundatu etiam ante initium mundi fundavit ut si praevaricatione caderemus in ipso rursum revocaremur. eiusmodi verba n ē ita illigenda perinde ac si ps Cyrillus velit Chrum venisse ut vivificaret nos in statu innocentiae vel ut nos liberaret a peccato cum si fortasse accideret, sed ita ut velit Chrum venisse ut ēt fundatu humanae salutis acquirenda per liberationem a peccato iam praeviso, quoq ille particula, si, habebit vim particulae, quando, ut sensus sit Chrum venisse ut nobis ēt salutis fundatu quando peccassemus, qd si eadem verba illigerentur de renovatione facta per liberationem a peccatis actualibus, ut illigit Vasq. disp. 10 cap. 10. l. 6 sane eodem modo illigi colligitur ex illa particula rursus; particula, si, n erit accipienda pro particula, quando, qa cum Chrus n venerit primario pro peccatis universum actualibus pt concedi decretum Incarnationis praecessisse praevisionem peccatorum actualium ex peccato originali provenientium, ut ostabit.

Modo contra nram conclusionem objici etiam August. lib. 1 de nuptis & concupisc. cap. 27. ubi docere videtur qd coniugium, etiamsi n fuisset peccatum, futurum erat intra coniunctionis Chri cum Ecclia. ex quo inferunt adversarij August. ibi supponere qd etiam n existente peccato futura ēt incarnatio quae ē coniunctio Chri cum Ecclia. Sed revera August. revera loco citto nihil tale docet, ut pt ex textu; sicut nec quicquam docet contra nos lib. de spia & spiritu cap. 9. si tn ille liber ē Augustini, cum dicit Deum propterea factum ē hoiem ut totum hoiem beatificaret, qa ibi loquitur de beatificatione ipsius in redemptione, ut pt ex n nullis ibidem & alys supra relatis ex eodem Augustino. praeterea nos n urget idem August. lib. cap. 15. de nat & grat. ubi absurdum existimat ē concedere ut peccatum ēt causa misericordiae Dei, qa ellis verbis tn vult absurdum qd peccatum ita sit necessarium ad

mise=

misericordiam Dei vt sine illo hæc ēe n̄ poīt, qd nullo modo ex nrā rtioe sequitur, siquidem nos n̄ asserimus impoibile fuisse Deum incarnari hoīe n̄ peccante sed hoīe n̄ peccante Deum n̄ fuisse incarnandum.

Deniq nobis n̄ obstat Irenæus aduersus hæreses lib. 3 cap. 37 vbi ait: cum præexisteret saluans oportebat ē qd saluaretur fieri, vt n̄ vacuum ēet saluans. ex quibus n̄nulli inferunt prius decretam ēe incarnaoem quam fuerit decreta mundi creāo. n̄ obstat, inquam, qa ibi per saluantem illigendus ē n̄ Chrus sed Deus qui duraoe præexistit, cuius poīa vt haberet qd saluaret cōgruum fuit, vt haberet aliquem effectum. ex ys, a. quæ hactenus diximus ad obiectiones supra factas explicari poterunt si quæ alia ex ysdem aut alys PP. obyciantur. Vnum tn̄ Rupertum reycimus qui reuera nobis ē contrarius, sed eius auctoritas in hoc nullo modo ē excipienda, cum sit contraria vnanimi grauiorum ē antiquorum PP. sensui. deniq addo oībus fere obiectionibus supra relatis aliter ex alys Rderi pōe, sed per tempus n̄ licuit eorum responsiones examinare aut referre.

Obycitur 7: quamuis in Trid. sess. 6. can. 7. n̄ incarnāo, vt aliqui male dicunt sed gloria Chri dicatur ēe cāa iustificaōis tn̄ inde pt inferri & Deus prius istam gloriam voluit quā nrām iustificaōem vel redemptionem, ac proinde ipse etiam Chrus fuit etiam præfinitus in genere cāa finalis quam redemptio nrā ēet a Deo volita. R. ita ēe illigendum vt voluerit gloriam Chri ēe cāam finalem motiuam nræ redemptionis, sic ē incarnāo n̄ potuisset fieri pp. nrām redemptionem, sed fuisse cāam impulsiuam sine qua fuisset etiam secutura incarnāo. neq Scripturam ē PP. a nobis relatos licet eodem modo interpretari de cāa impulsiua, qa ipsi docent vnicam cāam volendi Incarnaoem fuisse redemptionem generis humani, neq futuram incarnaoem nisi genus humanum redimendum ēet, finis a. ille qui ē vnica cāa ē quo sublato cessat actio n̄ ē cāa impulsiua sed motiua.

Obycies 8: ex D. Thom. 2. 2dæ q. 2. art. 7. fides Incarnaōis fuit in Adamo etiam ante peccatum & etiamsi hōo n̄ peccasset adhuc Deus fuisset incarnatus. R. nego seq: qa quamuis Adam habuerit fidem pdictam ante peccatum, n̄ tn̄ illam habuit ex meritis Chri, aut certe si illam habuit ex meritis Chri, n̄ tn̄ dependenter ab illa vel Chro habuit grāam iustificantem. eodem modo respondendum ē cum dicitur ex D. Thoma ibidem

adjmum

ad ymum fuisse fidem Incarnaõis in Angelis, quos etiam ne-
ganduṁ è peccasse nolendo adorare Christu vel inuidendo hõi
vnionem hypostaticam, ita vt Incarnaõ fuerit otiu peccati
Angelorum, ac proinde ñ liet inferre peccatum Angelorum vel
peccatum hõis fuisse præuium post Incarnaõis præuisionem.

Obiceres 9°: potuit Deus Incarnaõem decernere rg ex-
cellentiam ipsiq secundum se accepta & pp nrãm redemptionem tan-
quam pp, ideaq eãs finales totales sufficientes, neq è cur negetur
Deum ita decreuisse de Incarnaõe. sed hoc posito Deus adhuc ex vi
præsentis decreti erit incarnatus licet hõo ñ peccasset &c. Maior
pbr: qa etiam aliter contingit vt hõo operetur ex intentione duo-
rum finium sufficientium & totalium, vt cum se quis confert ad
aliquem locum vt soluat alicui debitum è vt inuisat amicum, in quo
casu actio extrinseci motiuis simul pendet ñ solum a duabus causis
totalibus finalibus, vt pbtur, sed etiam a duabus causis totalibus efficientibus
nempe ab actu interno intendente solutionem debiti è ab actu
tendente in visitaõem amici.

R. Obst Vasquez disp. 20 cap. 8. num. 7. vbi multis con-
tendit neq voluntatem humanam neq è iuriam posse facere vnam è
eandem rem pp duos fines totales eo qd repugnet ex naã ipsius rei,
vt ipse exibimat.

Verum quicquid sit de hac re, negamus incarnaõem fu-
isse dependentem a duabus causis totalibus efficientibus, ideo è, qa vt
supra etiam diximus de ijs quæ pendent a sola voluntate Dei, ñ sunt
definiri nisi ex scripturis aut traditione vel PP. sed ex scriptura
nulla alia cognoscitur Incarnaõis caã nisi redemptio humani gene-
ris. è PP. expresse negant inter eandem ~~raõem~~ redemptionem fuisse
aliam caãm Incarnaõis, vb. colligit ex supradictis, & nulla alia in-
carnaõis caã assignanda è præter redemptionem hominis humani generis è
præterea quæ ad eandem redemptionem reuocantur, è per consequens
dicendum è incarnaõem ñ fuisse dependentem a duabus causis totalibus
finalibus sed ab vna tm, neq fuisse dependentem a duobus diuinis decretis
sed ab vno tm tanquam a caã efficiente.

Obiceres 10°: qui ordinate vult finem prius vult finem
ipsum deinde inter ea media prius vult illa quæ sunt propinquiora fini,
sed Deus ordinate vult finem è media, cum igitur Deus ipse è ejus gloria
sit finis, cætera vero creata sint media è inter illa incarnaõ sit medium
propinquum ipsi fini, sequitur voluntem è a Deo prius incarnaõem quam
illum aliud medium. R. qui ordinate vult finem è prius quam
velit medium remotius, vult medium propinquius fini ñ propinquitate

nobili-

nobilitatis sed caalitatis, cum ergo ex voluntate finis moueatur operans ad volenda media prius debet velle quod proxime necessarium est ad finem consequendum quam quod remote, quia sicut finis est caa volendi medium sibi proximum, ita hoc est caa volendi medium magis remotum, cum medium fini proximum sit veluti finis respectu aliorum mediorum, Incarnatio a. etiamsi nobilitate sit propinquior gloriae Dei quam redemptio generis humani, non tamen est propinquior caalitate quia non fuit ordinata ad gloriam Dei sed mediante redemptione generis humani. siquidem Deus sibi pro fine Incarnationis proposuit non eiusdem incarnationis excellentiam vel gloriam secundum se sumptam et praescindendo a redemptione hominum, sed gloriam prouenientem ex redemptione generis humani, vt colligitur ex probationibus supra positae conclusionis et manifestatione diuinae misericordiae erga peccatores et Iustitiae exigentis adaequatam satisfactionem pro peccato, haec a. manifestatio non prouenit immediate ex Incarnatione sed ex redemptione hominum, ut patet.

Obycies 11: si hominum redemptio esset finis Incarnationis eadem redemptio melior esset et nobilior incarnatione, siquidem finis semper est nobilior et perfectior iis quae sunt ad finem, sed consequens est falsum &c. et Ans. R. finem esse nobiliorem et meliorem iis quae ex natura sua ordinantur ad illum, non a. semper esse nobiliorem et meliorem iis quae ad ipsum ordinantur ex sola voluntate agentis. patet: quia sit quis actum religionis aut charitatis ordinare ad impetrandum a Deo actum poenitentiae vel temperantiae, et tamen multo nobilior est actus charitatis et religionis. praeterea assumptio carnis passibilis, passio hominis et eius mors ordinata sunt ad redemptionem hominum, vt concedunt aduersarij et tamen certum est illa esse meliora redemptione.

Addendum est Incarnationem non fuisse ordinatam ad nostram redemptionem tanquam ad finem vltimum, sed ad redemptionem tanquam ad finem proximum et ad Deum tanquam ad finem vltimum, quia alias cum Incarnatio sit quid excellentius redemptione peruersum fuisset Incarnationem ordinari ad redemptionem tanquam ad vltimum finem, et quamuis magis conueniens sit rebus ipsis vt ignobilior ordinetur ad nobiliorem, non est tamen disconueniens agenti vt nobiliorem ordinet ad ignobiliorem tanquam ad finem proximum et non vltimum.

Obycies 12: finis magis diligitur quam ea quae sunt ad finem &c. si redemptio est finis incarnationis magis a Deo diligitur redemptio quam hominis, quod est absurdum. R. ex antecedenti obiectionis tantum inferri quod Incarnatio sit magis volita a Deo ex occasione et ratione alterius quam nostra redemptio, non vero quod nobis Deus maius bonum

voluerit

voluerit quam Chro, vel qd magis sibi complacuerit in nobis quam in Chro, qd constat ex eo qd alias etiam adversarij deberent concedere Deum magis sibi complacuisse in nra redemptione quam in Chri passione & morte, cum etiam ipsi fateantur Chri passionem & mortem fuisse ordinatam ad nram redemptionem.

Ex dictis obiter colligi pt Incarnaoem ee quidem decretam occasione peccati, n tn ee bonum occasionaliter, qa primum significat incarnaoem n futuram fuisse nisi peccatum eet futurum qd vltro concedimus, secundum vero significat Incarnaoem n ee per se bonam sed tm habere bonitatem ex occasione peccati, vt medicina ex occasione morbi dicitur bona, qd e absurdum.

Obicies vltimo: praedestinao e posterior praedestinaoe Chri, siquidem Chrus fuit caa nra praedestinaois & decretum de redimendo humano genere e posterius decreto de Incarnaoe, e per consequens redemptio humani generis n fuit finis Incarnaois. R. praedestinaoem nram prout dicit ordinaoem huius e illius per particularia media in vitam aeternam ee posteriorem Chri praedestinaoe, siquidem eiusdem praedestinaois nra Chrus fuit caa, vt infra patebit. ex his a. n sequitur decretum de redimendo humano genere fuisse posterius decreto de Incarnaoe vel redemptionem nram n fuisse finem Incarnaois, vt stabit.

Quaeres: vtrum principaliter Incarnao Dei facta fuerit ad tollendum peccatum originale quam actuale?

R. e. Dico jmo. Deus de facto n solum incarnatus e ad remedium peccati originalis, sed etiam actualium. Pbr: qa Deus in remedium peccati incarnatus e intendendo remedium sufficiens contra lapsum primi parentis per qd hoies restituerentur in vitam aeternam iuxta illud veni vt vitam hant e abundantius hant, sed ex peccato primi parentis humana naa n solum contraxit necessitatem incurrendi peccatum originale sed etiam certum periculum perpetrandi peccata actualia tempore tentaou nisi ipse Deus aliqd remedium adhiberet vnde ipsa naa de salute periclitabatur & cum Deus incarnatus sit in remedium sufficiens ruinae nra ~~ruinae~~ naae e ad nram redemptionem debuit ordinare incarnaoem n solum ad remedium peccati originalis, sed etiam ad remedium peccatorum actualium, nimirum vt pro Chri voluntate dona graae distribuerentur e per eam peccata impedirentur, vt de peccato originali e n peccato actuali contigit Beatiss. Virgine e de actualibus in multis alijs, aut certe tollerentur postquam contracta eent, vt contingit in ijs qui iustificantur per poenitentiam.

Dico 2do. Deus magis principaliter incarnatus e vt redimeret humanum genus a peccato originali quam vt illud

redi=

redimeret a peccatis actualibus. ita S. Thom. art. 1. q. 4. Caietanus et alii ibidem. concludunt a. Illegitimae ita, vt quantum ex vi praesentis decreti Deus principaliter sit incarnatus ad redimendum a peccato originali.

Pb condio: qa ex vi praesentis decreti si fuisset solum peccatum originale sine actualibus adhuc Deus esset incarnatus, n tn ex vi praesentis decreti incarnatus fuisset si fuissent sola peccata actualia sine originali Ej Deus ex vi praesentis decreti incarnatus e principaliter pro redemptione nra a peccato originali. Prior pars Antecedentis pbt: qd manente motivo finali manet actus voluntatis et effectus, sc posito solo peccato originali sine actualibus maneret motivum finale ex quo decretum incarnaoe et maneret praesens decretum et per consequens incarnaoe sequeretur. Maior pbt. Minor pbt: n aliud fuit motivum incarnaois quam afferre remedium naae lapsae per voluntatem vnis hoc a. colligitur ex testimonio trium Pontificum in epistis decretalibus nempe Ry epla j. Leonis epla 83 et Agapeti epla 4. qui vt alii etiam recentiores bene annotarunt idem verbis asserunt filium Dei factum fuisse partiepem nrae naae, vt mortis vinculum vnis praevaricaoe contractum vnis morte solueretur. rursus idem colligitur ex Leone serm. 3 de pentec. si hoc ad imaginem et similitudinem Dei factus in sua honore naae mansisset, nec diabolica fraude decepti a lege sibi imposita concupiscentia deviasset creator Dei creatura n fieret. ex S. Gregor. lib. 4. cap. j. nisi Adam peccasset redemptorem suum carnem sumere n oportuisset. et ex aliis PP. referentibus Incarnaois causam in peccatum Adae, vel asserentibus Deum esse incarnatum ne tota humana naae periret, sine vt olim plane subsisteret. denique colligitur ex eo qd Chrs cognominatur 2da Adam nempe ex eo qd venerit vt merito suo repararet naae ruinam ex primi Adami peccato exortam sicut primus Adam peccato suo totam naam in se et quantum erat ex se vitiauerit.

Iam vero qd ex vi decreti praesentis Deus n esset incarnandus, si sola fuissent peccata actualia, qua e 2da pars antecedentis, pbt: qa n manente eodem motivo n manet idem actus voluntatis sive idem decretum eidem effectus, sed peccato originali secluso n manet idem motivum incarnaois quamuis essent peccata actualia Ej si sola peccata actualia fuissent n mansisset idem Dei decretum de incarnaoe, ac proinde ex vi praesentis decreti Deus n esset incarnatus. Minor pbt: qa motivum praesentis decreti incarnaois fuit, vt ratio ex supradictis subuentio naae humanae indigentis remedio a pp. peccatum primi parentis, qd afferebat posteris illus peccatum tum originale tum actuale, hoc a. motivum

etiamsi

etiamsi essent peccata actualia, non manet recluso peccato originali, hoc e, 103.
peccato primi parentis prout virtute continebat ruinam omnium suorum posterorum, quatenus ex eodem peccato certum periculum omnibus instabat incurrendi peccatum originale, et actualia nisi ab ijs preseruarentur.

Obiicies: ablata primaria causa alicuius decreti tollitur totum decretum, sed remedium peccatorum actualium includitur in primaria causa decreti incarnationis, id est remedium peccati originalis et actualis, et per consequens sublato peccato actuali tollitur primaria causa eiusdem decreti, et ablato remedio peccatorum actualium non maneret decretum Incarnationis, ac proinde posito peccato originali absque actualibus Deus non erit incarnatus ex vi eiusdem decreti.

Ex non tolli decretum quando tollitur eius causa primaria quoad aliquid eiusmodi, sed tolli quando auferitur illius motiuum formale, posito a. peccato inter actualibus causa primaria presentis decreti de incarnatione esset quidem sublata quoad aliquid modale, non tamen quoad motiuum formale, siquidem motiuum formale presentis decreti de incarnatione fuit afferre remedium quo natura humana lapsa posset peruenire ad vitam aeternam a qua per peccatum primi parentis deciderat, hoc a. totum, vt ita, posito illo peccato originali subsisteret, quia illud quantum e esse sufficeret ad excludendam totam naturam humanam a beatitudine, illud a. non consisteret positis solis peccatis actualibus sine originali.

Dices: quamuis non esset peccatum originale adhuc omnes posteri futuri essent peccare, atque si essent omnes peccaturi eorum peccata actualia essent causa illius ruina totius naturae humanae et solis peccatis actualibus positis consisteret motiuum formale presentis decreti incarnationis, quod e contra suaui dicitur.

Ex nedendo ma: e min: nego ntiam: quia motiuum formale presentis decreti fuit afferre remedium totti naturae humanae quae lapsa erat non per propriam voluntatem vniuscuiusque, sed per vnam voluntatem primi parentis quod non habuisset locum si remoto peccato originali omnes futuri essent peccaturi. hoc tamen non tollit huiusmodi ex vno e eodem decreto quo Deus incarnatus e in remedium peccati originalis sit etiam incarnatus in remedium peccatorum actualium, quia licet peccata actualia patrentur a propria vniuscuiusque voluntate, de facto tamen omnia deriuantur ex peccato primi parentis tanquam ex causa remota, nam cuius denegata essent auxilia gratiae efficacia ad vitanda eadem peccata. itaque in peccato originali simul etiam fuit periculum certum perpetrandi peccata actualia nisi remedium redemptionis adhiberetur. quapropter decretum redemptionis generis humani ab illa communi ruina necessario debuit extendi ad liberandum

a pec-

a peccatis actualibus quae ex vna causa communi prouenerunt vel prouenire possent, cui causa non potuit adhiberi remedium sufficiens ad beatitudinem sine remedio contra peccata actualia quae ex communi illa causa infallibiliter erant secutura.

Ex dictis a. colligi potest ex eo quod Deus incarnatus sit ad liberandos homines a peccatis actualibus, non sequitur quod incarnatio decreta sit post praescientiam peccatorum actualium reipsa contractorum, quemadmodum etiam neque ex eo quod incarnatus sit ad liberandos homines a peccato originali sequitur quod incarnatio decreta sit post praescientiam peccati originalis reipsa contracti, siquidem constat multos Christi meritis fuisse praeseruatos per totam vitam ab omni peccato mortali, in quibus nullum potuit praeuideri peccatum mortale futurum quamuis Christus opem tulerit contra peccata mortalia. praeterea multorum peccata supponunt incarnationem cuiusmodi est illa quae commissa est in Deum incarnatum siue illum blasphemando, siue persequendo, siue occidendo &c. atque haec peccata, vt patet, non potuerunt praeuideri ante decretum incarnationis. denique cum B. Virgo praeseruata fuerit non solum a peccato originali sed etiam ab omni peccato actuali nullum in ea praeuideri potuit peccatum futurum. quapropter cum dicitur Deum incarnatum esse in remedium peccati originalis et peccatorum actualium id est ita intelligendum vt praeuiso peccato Adami in quo tota nostra natura corruerat praeuiso etiam certo periculo quod omnibus imminebat nempe incurrendi peccatum tum originale tum actuale nisi ab ijs praeseruaretur vel ab ijs iam contractis liberaretur Deus decreuerit incarnationem nempe ad subueniendum naturae humanae quae modo explicato corruerat.

Iam addendum est vnum quod magna ex parte colligitur ex dictis, nempe quod licet omnia quae sunt in Deo fuerint simul ab aeterno, nihilominus in mente diuina iuxta nostrum modum intelligendi et cum fundamento a parte rei sitam in ipsa rerum dependentia possent assignari sex instantia seu signa rationis spectantia ad incarnationem et redemptionem nostram; in primo a. instanti rationis Deus cognoscet omnes ordines rerum possibiles, in quibus Adam creari poterat, et quicquid in quolibet ordine futurum esset in suppositione quod Adam creatus esset in tali ordine rerum. in 2do signo rationis fuit liberum Dei decretum de creando Adamo in eo ordine rerum in quo de facto creatus est. in 3tio instanti fuit praescientia peccati Adami futuri cum certo periculo incurrendi peccatum originale et actuale imminens omnibus posteris eiusdem Adami. in 4to instanti fuit diuinum decretum redimendi genus humanum per incarnationem et satisfactionem condignam. in 5to fuit praescientia et praeuisio meritorum Christi. in 6to fuit diuina voluntas distribuendi dona gratiae propter merita Christi atque in hoc instanti fuit vel certe incepit electorum praedestinatio;

quod

qd vt illigatur.

Addendum duplicem in Deo fuisse voluntatem circa nram redemptionem, nimirum alteram ex qua fuit voluntas Incarnaois & redemptionis, independens tn ex Chri meritis cum fuerit in Deo ante praevisionem meritorum Chri. alteram post praesciam meritorum Chri particularem circa singulos per quam facta e distributio varia donorum graae, nempe iuxta beneplacitum, vt nnulli docent, voluntatis praevisae ipsius Chri. porro instantia raois supra assignata recto illo ordine constat ex eo, qd obtu vnius cuiusq actus divini constitui in instanti raois posteriori, supponit obtu actus constitui in instanti priori, vt pt considerantí.

Ex modo dictis a. colligi pt prius secundum raoem fuisse pdestinaoem sive decretum Incarnaois quam praeviderentur peccata actualia posterorum Adae, siquidem haec peccata praevisa st post redemptionem faciendam, cum supponat distributionem graae in singulis vt evitari point peccata & permissionem peccatorum, hoc e, negaoem graae efficacis per Chrum qua peccata ipsa impedirentur. ex quo optime pt reddi rao cur etiam seclusis oibus peccatis actualibus posterorum Adae nihilominus perseverasset in Deo idem decretum Incarnaois, qa scilicet cum huiusmodi decretum haberet pro obto afferre remedium peccato primi parentis qd erat transferendum in posteros, & post huiusmodi decretum praevisa sint peccata actualia futura, quicquid ponatur futurum circa eadem peccata n pt variare decretum Incarnaois secundum raoem praecedens, qd e. prius e n pendet a posteriori, neq ex huius mutaoe mutari pt.

Denique addendum e qd licet ex dictis stet Deum ex vi psentis decreti n fuisse incarnandum si fuissent sola peccata actualia posterorum Adae, vtrum tn existentibus iidem solis peccatis n existente peccato Adae Deus fuisset incarnatus ex vi alterius decreti Deus n revelavit, neq ex iis quae revelata st facile deduci potest.

Dubitatio II.

Vtrum Christus sit praedestinatorum primus?

Certum e Chrum gloria & excellentia praedestinaois ee primum inter praedestinatos, cum e. Chrus nempe vt hoo pdestinatus fuerit ad filiaoem, vt recte docet S. Thom. q. 24. art. 1. & clarissime art. 2. in fine corp. reliqui vero ad solam gloriam n pt ee dubium quin infinito interuallo reliquos oes superet excellentia pdestinaois.

itaq

itaq cum quæritur vtrum Chrus predestinaõe reliquos præcedat seu predestinatorum sit primus in alio sensu accipit difficultas. pro qua re.

Aduertendum e predestinaõem si proprie loquamur n ee primam hois electionem ad gloriam, siue n ee primam intentionem Dei efficacem dandi gloriam alicui hoi particulari, talis e. intentio a Theologis couiter appellatur electio. prædestinaõ vero e procuraõ mediorum ad gloriam, siue, vt etiam supra indicauimus præordinaõ huius e illius per media particularia in vitam æternam. quando a. quæritur vtrum Chrus sit primus inter prædestinatos sensus e: vtrum Chrus in aliquo signo raõis priori sit volitus siue electus aut proprie predestinatus ante reliquos hoies.

Aduertendum e rursum si Chrus sit primus predestinatorum tripliciter id ee poe siue triplici de caa, nempe qa Chrus fuerit caa meritoria predestinaõis coeterorum, vel qa fuerit finalis caa illius, vel qa fuerit exemplaris caa eiusdem prædestinaõis. his præmissis.

Certum e Chrum n fuisse caam meritoriam vel finalem voluntatis diuinæ qua nos predestinauit, quæ voluntas pt appellari prædestinaõ foalis, qa cum illa voluntas sit eadem cum ipsa Dei eetia nullam pt habere caam, nisi forte dicas actus liberos in Deo superaddere eetiæ diuinæ aliquam habitudinem a diuina eetia virtualiter distinctam, hac e. sentia posita n videtur poe reddi raõ cur n potuerit ee caa finalis vel meritoria alicuius actus liberi in Deo. Quod si dicas temporale n poe ee caam æterni. Contra e qa temporale ab æterno præcognitum pt ee caa meritoria siue caa finalis e raõ æternæ determinaõis liberæ, si aliunde pp oimodam eius identitatem cum eetia diuina vel prioritatem aut simultatem in signo æternitatis n repugnat, vt vere n repugnat, posito qd actus liber Dei superaddat aliquid diuinæ eetiæ virtualiter ab illa distinctum.

Supposita igitur sentia coui de actibus liberis Dei nempe qd n sint aliquid virtualiter distinctum ab ipsa eetia Dei, cum quæritur: vtrum Chrus fuerit caa meritoria vel finalis e exemplaris nræ prædestinaõis, sermo e de prædestinaõe n foali sed quodammodo obiectiua siue de effectibus prædestinaõis formalis.

Dicendum e Chrum fuisse caam nræ prædestinaõis imo etiam electionis ac proinde fuisse, qd inde manifeste sequit, primum predestinatorum e electorum. in hac relioe conuenimus cum S. Thom. q. 24. art. 4. Alberto in 3. dist. 10. art. vlt. Bonauent. ibidem dist. 17. art. 1. q. 3. e alijs quos refert e sequit Suarez in 3 parte disp. 94. Arubal similiter in 1a parte disp. 78. qui oes docent Chrum fuisse caam meritoriam nræ prædestinaõis.

imo

imo S. Thom. q. j. citta. art. 3. & interpretes ibidem docent Chrum fuisse etiam caam exemplarem nrae redemptionis. praeterea Vasq. in art. 3. q. 14 docet aliquos recentiores velle Chrum fuisse caam finalem nrae praedestinaois, qd ipse asserit ita ee illegendum, n quidem qa nra praedestinao fuerit medium ad Chri praedestinaoem tanquam ad finem cuius graa, hoc e, vt Chrus praedestinaretur, sed qa Chrus praedestinatus e finis cui nrae praedestinaois & gloria Chri e finis cuius graa eiusdem praedestinaois. quapp oes auctores supra citt. vt istat, tenentur asserere Chrum ee primum inter praedestinatos. hoc tn e contra Scotum in 3 dist. 19. q. j. Almainum ibidem q. j. & alios negantes Chrum ee caam meritoriam nrae praedestinaois eoqd velint electionem & praedestinaoem nram fuisse ante praevisionem peccati primi parentis, & consequenter ante praevisionem meritorum Chri & ipsius adventus, ex quo manifeste sequitur Chrum posterius secundum raoem fuisse praedestinatum.

Pbt conclio jmo ex S. Paulo ad Ephes. j. vbi sic ait: benedixit nos oi benedictione spirituali in Chro, sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem vt eemus sancti. & infra. praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Chrum secundum propositum voluntatis suae. quae verba cum S. Ambros. Anselmo & D. Thom. in illum locum ex S. Paulo citatum Augustus lib. 2. de praedestinaoe SSrum cap. 17. & 18. illigit de nra electione & praedestinaoe tunc facta ex Chri meritis. praeterea qd ibi Paulus velit electionem & praedestinaoem factam ee per Chrum ptt ex illis verbis elegit nos in ipso, siquidem illud, in ipso, apud Scripturam significat caam meritoriam, vt ptt ex illis verbis benedixit nos benedictione coelesti in Chro, vt notat Chrysostom. Theophil. Ecumenius & alij, & rursum ptt ex illis verbis: captus e in peccatis nris, hoc e, pp peccata nra. quare idem Paulus eodem cap. ad Ephes. explicans magis illud, elegit nos in ipso, sic ht: praedestinavit nos per Jesum Chrum, sine dubio significat caam meritoriam vt oes exponunt, & illud, in ipso, significat caam finalem. denique ad Rom. 8 sic ait: quos praescivit & praedestinavit conformes fieri & c. quibus verbis significat Chrum ee Idaeam & caam exemplarem nrae praedestinaois, ac proinde necesse e vt Chri praedestinao praecesserit praedestinaoem ipsorum hoium, quapp & illius merita debuerunt praecedere in praescia Dei praedestinaoem hoiu, ita vt Deus pp eadem merita motus sit ad eligendos efficaciter & praedestinandos ipsos electos. cum igitur

ex

ex longiora habeamus Christum fuisse causam meritoriam, finalem, et exemplarem præ electionis et prædestinationis, sequitur Christum fuisse ante reliquos homines voluntum et prædestinatum et fuisse primum prædestinatorem hominum.

Ad 1 Dico ibi, ratione: quia non repugnat Deum prius voluisse Incarnationem Christi in remedium peccati et postea elegisse efficaciter aliquos determinate sive secundariter ad gloriam eos prædestinasse, atque hoc et magis conveniens excellentiæ ipsius Christi redemptoris et non debet hoc illi denegari, cum, ut supra diximus, ex excellentiam Christo nihil denegandum sit quod non sit impossibile, quod non repugnet dignitati redemptoris aut ipsius operi redemptionis, et per consequens dicendum est Christum fuisse voluntum et prædestinatum ante prædestinationem reliquorum hominum et fuisse causam eiusdem prædestinationis.

Objicies: redemptio generis humani fuit causa finalis adventus Christi, ut constat ex supradictis, et necesse est ut faciat prius voluta nra redemptio quam Christus, cum in intentione prior sit voluntas finis quam mediorum et talis voluntas Dei non sit causa merita Christi et per consequens nra redemptio non erit dependens ab ipso Christo, nec Christus erit primo electus vel prædestinatus.

Ad 1 Causam finalem Christi adventus sive incarnationis Dei fuisse redemptionem generis humani non quidem prout dicit electionem vel prædestinationem omnium hominum, quia non omnes homines fuerunt electi aut prædestinati, neque prout dicit electionem vel prædestinationem huius aut illius hominis in particulari, quia sicut Christus fuit causa meritoria talis electionis et prædestinationis, ita prius secundum rationem fuit a Deo voluntus Christus, quam ex tota posterorum Adæ massa hic aut ille. Causa igitur finalis adventus Christi fuit redemptio generis humani prout dicit salutem aliquorum indeterminata sive disjunctim horum vel illorum, ita ut voluntas efficax redemptionis et salutis nra hoc modo sumpta præcesserit decretum Incarnationis huius et illius hominis in particulari.

Dices: voluntas redemptionis indeterminate sive horum vel illorum disjunctim est actus imperfectus cum sit confusus et non ponendus in Deo. Ad 1 negando hoc, quamvis e. talis voluntas non feratur determinate in illius salutem, nihilominus ex parte obiecti erant voluntati divinæ proposuit distinctissime omnes homines futuri, ita ut non per confusam cognitionem obiectorum voluerit salutem aliquorum indeterminate sive disjunctim horum vel illorum, sed tantum pro libertate sua, quod nullam dicit imperfectionem, ut constat ex eo quod cum Deus incarnatus sit ex voluntate libe-

randi

randi hoies a peccatis tum originali tum actualibus, et multi de facto non fuerint efficaciter liberati a peccato originali et re ipsa ab actualibus multi non fuerint liberati sequitur Deum ante decretum Incarnationis habuisse voluntatem efficacem liberandi a peccato originali et etiam actualibus non quidem omnes homines sed tantum aliquos indeterminate siue disiunctim hos vel illos ex omnibus hominibus futuris qui omnes distinctissime cognoscebantur ab ipso Deo et eodem modo erant propositi diuinae voluntati; praeterea idem patet ex illis Dei verbis num. 7: si quis fuerit inter vos propheta Domini in visione apparebo ei vel per somnium loquar ad eum. et Leuit. 12 et num. 6. offeret duos turtures vel duos pullos columbarum. his e. verbis manifeste significatur fuisse in Deo actum voluntatis indeterminate siue disiunctim obligandi hebraeos ad duos turtures offerendos.

Ex prioribus a. colligitur in Deo fuisse voluntatem disiunctim apparendi prophetae in visione vel loquendi illi per somnium, ac proinde cum tales actus fuerint in Deo non possunt esse imperfecti.

Obyciet rursum: Adam non fuit electus aut praedestinatus dependenter a meritis Christi, et per consequens idem dicendum est de Eua. Et Christus non est primus omnium hominum praedestinatorum. R. nego Ans. quod a. Adam et Eua fuerint electi efficaciter et praedestinati dependenter a meritis Christi non solum colligo ex S. ~~Matth.~~ orat. 2 contra Arianum. August. serm. 8 de verbis Apostolorum. Fulgent. de Incarnatione cap. 7. vbi absque vlla exceptione docent nisi Deus esset incarnatus nos non fuisse liberandos a potestate diaboli vel a nostris peccatis, sed praecipue ex S. Leone epistola 13 decret. vbi habet: nisi nouus homo nostram sibi naturam vniret sub iugo Diaboli generaliter teneretur humana captiuitas. particulâ e. illâ, generaliter, S. Leo comprehendit etiam Adamum et Euam, atqui si Adam et Eua efficaciter fuissent praedestinati et electi independenter a Christi meritis falsum esset quod absque Christi aduentu Adam et Eua non essent saluandi vel liberandi, quia cum Deus per poenitentiam mutari non possit ex vi illius primae intentionis efficacis quae cum Christi aduentu connexionem habere non potest, diuina voluntas esset determinata ad liberandum Adamum et Euam a peccatis suis eosque saluandos per aliquod aliud medium si aduentus Christi non fuisset futurus. Praeterea quod bene negetur Ans. constat etiam ex ratione, quia nimirum eadem ratio qua supra probatum est Christum fuisse causam nostrae electionis ac praedestinationis et ideo Christum fuisse primum praedestinatorum probat etiam de Christo respectu Adami et Euae, vt constat.

Athan.

Addendum

Addendum est tamen quamuis haec secundum nos vera sint nihilominus gratia quam Adam habuit in statu innocentiae non fuit dependens a Christi meritis. atque id docet S. Thom. q. 9. de veritate art. 4. ad 3. Lotus de natura et gratia cap. 6 et alij. ratio a. est, quia decretum dandi gratiam Adamo ordine naturae fuit ante visionem peccati illius, siquidem Adam fuisset creatus cum eadem gratia etiamsi peccatum Adami non esset futurum. decretum a. Incarnationis fuit post praevisionem huius peccati, ut constat ex dictis, et per consequens fuit post decretum dandi gratiam Adamo. Ej gratia status innocentiae non fuit dependens a Christi meritis. idem a. dicendum est de gratia Angelis data cum ea non fuerit magis dependens a Christo quam hominis in statu innocentiae.

Addo quod sicut Deus non est mortuus pro Angelos ita neque pro ipsos est incarnatus, ut communis sententia docet, ac proinde neque ipsorum praedestinatio aut iustificatio quae per gratiam habetur fuit dependens a Christi meritis.

Denique ex dictis colligitur Christum ita esse caput hominum ut sit causa praedestinationis illorum et determinate sit primus inter omnes homines praedestinatos qui respectu coeterorum sunt quasi principes respectu mancipiorum in multitudine et eorum Christus dicitur esse caput.

His absolutis tractandum esset de scientia Christi, de qua S. Thom. q. 10. 11 et 12. verum quia in tota hac materia non est magna controversia inter Scholasticos saltem hoc tempore, et per tempus non licet examinare omnia quae ex D. Thomae quaestionibus supersunt, ideo omissis iis quae de scientia Christi dicuntur et videri possunt praesertim apud Suarez et Vasquez. nonnulla alia magis controversa et maioris momenti tractabimus.

DISPVTATIO V

De impeccabilitate Christi eiusque libertate.

De Christi impeccabilitate D. Thomas egit q. 15. art. 1. et 2. de eiusdem libertate egit q. 18. art. 4. ideo nos hic breuiter de vtroque agemus.

Caput I.